

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	13
Βασίλης Δαλκαβούκης & Γιώργος Μαυρομάτης	
Εισαγωγή.....	17
<i>Από την «εθνική παιδεία» στη «διαπολιτισμική εκπαίδευση»: ένα σύντομο ιστορικό περίγραμμα</i>	17
Πολιτισμός: η εννοιολογική περιπέτεια ενός όρου	21
Διαπολιτισμικότητα και διαπολιτισμική εκπαίδευση: η διεθνής εμπειρία και η ελληνική πραγματικότητα.....	26
Η εθνογραφία ως διεπιστημονική και διυποκειμενική ερευνητική στρατηγική.....	30
Προς μια εθνογραφία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.....	39
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	51
Διαπολιτισμικότητα ή αφομοίωση;	
<i>Όψεις από την ιστορική εμπειρία</i>	57
Αθηνά Αμραντίδου	
Η εκπαίδευση των Αρμενίων της Θεσσαλονίκης.....	59
<i>Ιστορική και συγχρονική προσέγγιση</i>	59
Εισαγωγή.....	59
Αρμενική Διασπορά: οργάνωση και εκπαίδευση.....	62
Μεθοδολογική συζήτηση.....	64
Η διατήρηση της αρμενικής γλώσσας και η στάση των Αρμενίων	65
Πρακτικές διατήρησης της αρμενικής γλώσσας και η συμβολή του αρμενικού σχολείου (σαββατιανό)	71
Αρμενική ταυτότητα/αρμενικότητα	76
Συμπεράσματα.....	79
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	80
<i>Διαδικτυακές πηγές</i>	81

Μαρία Μανάκα

Η γλωσσική και εκπαιδευτική ένταξη αλλόγλωσσων πληθυσμών στο ελληνικό κράτος:.....	83
<i>Η περίπτωση των τουρκόφωνων χριστιανών από την Καππαδοκία στους Ασκητές του Ν. Ροδόπης</i>	83
Εισαγωγή.....	83
Τα δεδομένα της επιτόπιας έρευνας.....	86
Συμπεράσματα.....	99
Βιβλιογραφία.....	101

Η Μειονοτική Εκπαίδευση και το αίτημα της διαπολιτισμικότητας	103

Άλκηστις Κατσανεβάκη

Σχέσεις εξουσίας, σχέσεις αλληλεπίδρασης σε μια σχολική τάξη νηπιαγωγείου.....	105
Εισαγωγή.....	105
Θεωρητικό πλαίσιο και μεθοδολογία της έρευνας.....	107
Τα ευρήματα της έρευνας.....	112
Καταληκτικές παρατηρήσεις.....	122
Βιβλιογραφία.....	123

Ζουμπεϊδά Μεμέτ Εμίν

Διερευνώντας τις διαπολιτισμικές πρακτικές σε ένα περιβάλλον άτυπης εκπαίδευσης δίγλωσσων μαθητών.....	125
<i>Η περίπτωση του «Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων» (ΠΕΜ)</i>	125
Εισαγωγή.....	125
Το «Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων».....	128
Η ανάλυση των δεδομένων της έρευνας.....	129
Συμπεράσματα – Επίλογος.....	141
Βιβλιογραφία.....	143
Διαδικτυακές Πηγές.....	145

Χριστίνα Χατζημπέη

Πόσο διαπολιτισμικό είναι ένα διαπολιτισμικό σχολείο;.....	147
<i>Μια εθνογραφική μελέτη των Διαπολιτισμικών Δημοτικών Σχολείων του Νομού Ροδόπης</i>	147
Εισαγωγή.....	147
Τα πεδία και η μεθοδολογία της έρευνας.....	151
Η ανάλυση του εμπειρικού υλικού.....	155
Συμπεράσματα.....	163
Βιβλιογραφία.....	165

Όψεις από την εκπαίδευση μεταναστών και προσφύγων

169

Ελίνα Τσαχρίδου

Έμφυλες νοηματοδοτήσεις του κόσμου.....	171
<i>Γυναίκες μετανάστριες από την πρώην ΕΣΣΔ</i>	171
Εισαγωγή.....	171
Ανάλυση δεδομένων.....	179
Συμπεράσματα.....	188
Βιβλιογραφία.....	190

Κατερίνα Παλατσούδη

Οριενταλιστικά στερεότυπα στην προσέγγιση του κοινωνικού φύλου μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης στο χώρο φιλοξενίας προσφύγων στο Νομό Δράμας.....	193
Εισαγωγή.....	193
Η ανάλυση των εθνογραφικών δεδομένων.....	201
Συμπεράσματα.....	207
Βιβλιογραφία.....	210

Γεώργιος Πιστάλκας

Τα προσφυγόπουλα θα πάνε με χαρά...	
Σχολικό περιβάλλον και πρόσφυγες μαθητές:.....	213
<i>Το διακύβευμα ενός διαπολιτισμικού (;) εγχειρήματος</i>	213

Εισαγωγή.....	213
Η έρευνα.....	218
Συμπεράσματα.....	230
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	<i>231</i>
Χρυσάνθη Αλβανού	
Εκπαιδευτικές προσδοκίες ασυνόδευτων ανηλίκων:.....	235
<i>Μια αναστοχαστική εθνογραφική προσέγγιση.....</i>	<i>235</i>
Εισαγωγή.....	235
Ένας εθνογραφικός αναστοχασμός.....	241
Συμπεράσματα.....	248
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	<i>250</i>
Αναστάσιος Καραθανάσης	
«Εμείς» ως «άλλοι».....	253
<i>Η περίπτωση των υπό μετανάστευση στη Γερμανία γονέων.....</i>	<i>253</i>
Εισαγωγή.....	253
Τα δεδομένα της έρευνας.....	257
Συμπεράσματα.....	270
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	<i>272</i>
Διαπολιτισμική εκπαίδευση και Διαδίκτυο.....	275
Άννα Κουτσούρη	
Μια εθνογραφία του διαδικτύου για το δικαίωμα του παιδιού στην πληροφόρηση και την ελεύθερη έκφραση της γνώμης.....	277
Εισαγωγή.....	277
Η εθνογραφική προσέγγιση μιας σχολικής μονάδας.....	281
Μια παρέμβαση με στόχο τη χειραφέτηση δασκάλου και μαθητή.....	292
Η ποίηση της πολιτικής οδηγεί στη χειραφέτηση.....	299

<i>Βιβλιογραφία</i>	305
<i>Ηλεκτρονικές πηγές</i>	307
Εκπαιδύοντας τον «εαυτό» στην εμπειρία του «άλλου»	309
Ευθυμία Ανδρεάδου, Δήμητρα Καραπατσούδη, Ζωή Μιλτσακάκη, Φανή Μοκαϊτή, Βαλεντίνα Σωκράτους	
«Ξεκλειδώνοντας Μνήμες»	311
<i>Προσεγγίζοντας μια ομάδα ηλικιωμένων στο Α΄ Κ.Α.Π.Η.</i>	
<i>Αλεξανδρούπολη</i>	311
<i>Εισαγωγή</i>	311
<i>Η εμπειρική έρευνα</i>	319
<i>Συμπεράσματα</i>	325
<i>Βιβλιογραφία</i>	327
<i>Διαδικτυακές πηγές</i>	329
Σοφία – Ειρήνη Τσάλα	
«Ακούω με τα μάτια, τα χέρια είναι η φωνή μου...»	331
<i>Μαθαίνοντας νοηματική στο Κέντρο Ελληνικής Νοηματικής</i>	
<i>Γλώσσας</i>	331
<i>Εισαγωγή</i>	331
<i>Συντομογραφίες</i>	338
<i>Βιβλιογραφία</i>	338
<i>Διαδικτυακές πηγές</i>	339
Μυρσίνη Μαυρίδου	
Η κατασκευή του κοινωνικού φύλου στο παιδικό παιχνίδι.....	341
<i>Μια εθνογραφική μελέτη σε χώρους παιχνιδιού</i>	
<i>στην περιοχή της Δράμας</i>	341
<i>Εισαγωγή</i>	341
<i>Αναθρέφοντας «αγόρια» και «κορίτσια»</i>	347
<i>Συμπεράσματα</i>	356
<i>Βιβλιογραφία</i>	358

Βικτώρια Γκμπάντι

Μια αυτοεθνογραφική προσέγγιση

της διαπολιτισμικότητας	363
Εισαγωγή	363
Τα αυτοεθνογραφικά δεδομένα.....	368
Επιλογικά.....	377
<i>Βιβλιογραφία</i>	378